

LETRA E JAKOBIT

Komentar

Agim Rama

Rruga e Paqes

LETRA E JAKOBIT

Hyrje

Këtë letër e shkroi Jakobi, vëllai i Zotit Jezus, i cili, siç duket, u bë besimtar vetëm pas ringjalljes kur Jezusi iu duk për ta emëruar apostull (1 Cor 15,7). Më pas u bë kryetar i kishës së Jerusalemit, ndoshta sepse ishte vëllai i Jezusit dhe në njëfarë kuptimi pasardhës i tij. Në vitin 62 kryepriifti Hanan urdhëroi të vritej Jakobi me gurë. Simoni, biri i Klopasit dhe i Marisë, kushërirës së nënës së Jezusit, e trashëgoi Jakobin në krye të kishës së Jerusalemit. Devotshmërinë e tij e miratonin edhe çifutët jobesimtarë dhe iu ngjiti emra gjunjë deveje për shkak të lutjeve të tij të shpeshta në tempull. Letra e tij nuk është traktat sipas stilit të Palit, por një varg nxitjesh morale (siç e kishte zakon në predikimet e sinagogës) të lidhura me tema të ndryshme si dhe me lojë fjalësh. Kjo pasqyron edhe stilin e librit të Fjalëve të urta. Letrat e Pjetrit gjithashtu e ndjekin këtë model. Kjo pasqyron faktin se as Jakobi e as Pjetri nuk ishin të formuar në shkollën rabinike. Në fakt theksi teologjik i Jakobit dhe i Pjetrit si çifutë vendësë është shumë i ngjashëm: të dy linin përshtypjen se janë me arminianë dhe më katolikë se Pali, por kjo është vetëm në dukje. *Këndeje, më mirë do të kishte qenë për ta kurrë të mos e kishin njohur udhën e drejtësisë se, pasi e njohën një herë, t'ia sjellin shpinën urdhrin të shenjtë që u ishte dhënë 2 Pjet 2,21). Ky ujë — shembëllesë e pagëzimit që tani ju shpëton*: ky nuk është pastrim ndyrësie të trupit, por uratë e drejtuar Hyjit (1 Pjetrit 3,21). *edhe një shembull tjetër për frazeologji*

hebraike që është karakteristike për këtë gjuhë! Dihet se kisha e Romës ka qenë nën ndikimin e çifutëve të kthyer, por për fat të keq besimtarët e tjerë kanë keqkuptuar shumë shprehje hebraike, të cilat i kanë interpretuar fjalë për fjalë. Kisha e Aleksandrisë kishte prirje të kundërt: nën ndikimin grek kishin prirje ta interpretojnë DhV në mënyrë alegorike.

Edhe një karakteristikë tjetër e kësaj letre, është fakti se ajo i është drejtuar, siç duket, komunitetit çifut në përgjësi, e jo vetëm besimtarëve të krishterë. Na vjen të vështirë ta kuptojmë se si besimtarët mund të paditen për padrejtësi shoqërore aq skandaloze, madje edhe për vrasje (d.m.th. për shkaktimin e vdekjes së të tjerëve).

Vepra shpënguese e Krishtit as nuk përmendet, dhe për vetë Krishtin ka vetëm dy aludime (1,1, dhe 2,1). Megjithatë, edhe pse nuk ka citime të drejtpërdrejta nga Ungjijtë, ka aludime të shumta për mësimin e Jezusit. As nuk ka aludim për shpëtimin me anë të besimit, por duhet marrë parasysh që ka të ngjarë që Jakobi ta ketë shkruar letrën e tij për të korrigjuar keqkuptimin antinomian të mësimin të Palit: mjafton të bësosh dhe mund të jetosh sipas qejfit. Jakobi thekson se besimi te Mesia duhet të përfundojë me një jetë të ndryshuar (veprat), ndryshe nuk ka dëshmi për kthim të vërtetë në fe. Siç duket, edhe Pjetri shqetësohet për të njëjtën gjë, kur thotë si vijon: *Po edhe duresën e Zotit tonë çmojeni si rast shpëtimi, sikurse edhe Pali, vëllai ynë i dashur, ju shkroi me dije që iu dhurua. Kështu ai thotë në të gjitha Letrat, ku flet për këto gjëra. Në to ka nga diçka që merret vesh vështirë, çka të padijshmit dhe të*

paqëndrueshmit e shtrembërojnë, si bëjnë edhe me pjesët tjera të Shkrimit të shenjtë — në dënim të vetvetes (2 Pjetrit 3,15-16). Pali e përdor shprehjen «i shfajësuar» me kuptimin e dhënies së pafajësisë (nga gjyqi i Perëndisë), kurse Jakovi e përdor të njëjtën shprehje me kuptimin «përligjje» (veprat janë dëshmi për shfajësim, e jo shkak i shfajësimit). Ky kuptim i dytë i shprehjes përdoret shpeshherë në DhV, kryesisht te Psalmet

KOMENTAR

1, 1 Përshëndetje

Jakobi fillon duke e identifikuar veten si autor dhe pastaj duke iu drejtuar lexuesve. Për veten e tij ai përdor përcaktimin e thjeshtë një shërbëtor i Zotit dhe i Zotit Jezu Krisht. Ky është, sigurisht, një titull i nderuar në atë që Moisiu caktohet vazhdimisht 'shërbëtori i Zotit' në Josi dhe Zbulesa, siç është edhe vetë Jozueu në gjykatës. Por është në të njëjtën kohë një titull i thjeshtë, i cili mund të përdorë çdo i krishterë. Jakob shkon përtej përdorimit të DhV në shtimin dhe të Zotit Jezu Krisht në shërbëtorin e Perëndisë. Kjo tregon lëvizjen në kishën e hershme për të njohur barazinë e Krishtit me Perëndinë.

Lexuesit janë dymbëdhjetë fiset e shpërndara midis kombeve. Fraza e dymbëdhjetë fiseve me siguri nuk do të thotë se lexuesit ishin të gjithë hebrenj, por se Jakobi mendoi për ta si populli i Perëndisë, Izraeli i vërtetë,

qofshin hebrenj apo johebrenj (pra edhe Gal. 6,16; 1 Pjet. 2, 9). Lexuesit janë shpërndarë ashtu si çifutët u shpërndanë gjatë mërgimit, gjë që ndoshta tregon se lexuesit nuk jetonin në Tokën e Shenjtë. Sidoqoftë, ka një përdorim tjetër, të shpërndarë ' 1 kafshë shtëpiake. 1, 1 përdor të njëjtin term për të treguar se që kur u bënë të krishterë, lexuesit e tij johebrenj nuk ishin më në shtëpi në vendet e tyre amtare; shtëpia e tyre e vërtetë ishte parajsja.

1, 2-27 **Fjalët hyjre**

Pasi iu drejtua lexuesve të tij, Jakobi prezanton temat e letrës së tij. Si në shumë letra greke të destinuara për botim, ai dyfishon hapjen e tij, duke prezantuar temat e tij kryesore së pari në 1, 2-11 dhe pastaj përsëri (me një përparim në zhvillim) në 1, 12-27 (krh. 1 Gjn 1, 1 -4).

1, 2-11 **Pjesa e parë: prova, lutja dhe pasuria**

1, 2-4 Testimi. Të krishterët Jakob u drejtohej po përballëshin me prova të shumë llojeve. Këto gjykime nuk ishin përndjekje të rënda (dhe sigurisht jo sëmundje, për të cilat përdoren terma të ndryshëm), por përndjekje të nivelit të ulët si refuzim shoqëror dhe bojkot ekonomik. Kjo po ndodhte thjesht sepse ata ishin të krishterë. Megjithëse sprovat ishin të dhimbshme, Jakobi i thërret besimtarët të gëzohen, jo sepse dhimbja është e këndshme, por sepse ata duhet të kenë një perspektivë që duket përtej jetës së tanishme në shpërblim të përjetshëm. Gëzimi i pastër nuk është një

lumturi e tanishme, por gëzim në pritje të së ardhmes së Zotit

Arsyeja për të cilën ata mund të gëzohen është se ky testim i besimit të tyre do të prodhonte këmbëngulje ose durim. Këmbëngulja është një virtyt i rëndësishëm i krishterë, i përmendur shpesh nga Jezui (Lk. 8,15; 21,19; krh. Mt 10,22) dhe Palit (Rom. 5, 3-4; 8,25; 2 Kor. 6, 4; 12,12). Për ata lexues që e njihnin Shkrimin e tyre, siç bëri Jakobi, rëndësia e kësaj virtyti nënvizohet nga fakti se Abrahami është personi i parë në Shkrim që u testua (Zan. 22, 1) dhe Zoti e shpërbleu besnikërinë e tij. Për më tepër, puna u testua gjithashtu nga Satanai, dhe në tregimet për punën që qarkullonte në Judaizmin e shekullit të parë ai ishte shembulli suprem i këmbënguljes. Me siguri këta të krishterë mund të prisnin një shpërblim të ngjashëm.

Vetë këmbëngulja, megjithatë, ka një efekt. Isshtë si të mbash një zbritje të fortë të shpatës së çelikut në zjarr deri sa të tundet plotësisht. Në këtë rast shpata është besimtare, zjarri po teston dhe 'i butë' është që besimtari të bëhet i pjekur dhe i plotë, duke mos i munguar asgjë (4). Shprehja greke për "pjekur" gjithashtu shpesh përkthehet si "e përsosur". Kjo është virtyti që Noeu ekspozoi në Zan. 6, 9 (përkthehet 'i paqartë' në Ntv). Kjo është ajo që Jezusi synon kur i thërret ndjekësit e tij të jenë 'perfekt, pra, pasi Ati juaj qiellor është i përsosur' (Mt. 5,48). Ai tregon një karakter si Zoti. Ky lloj pjekurie prodhohet duke i mbajtur besim besimit dhe virtytit të krishterë ndërsa është në zjarrin e përndjekjes. Papastërtitë në karakterin e dikujt do të digjen. Rezultati

përfundimtar do të jetë jo vetëm pjekuria, por tërësia, që do të thotë se asnjë pjesë e vetme e një personazhi të ngjashëm me Zotin nuk do të mungojë. Nëse ky është rezultati përfundimtar i provave të lexuesve, i vështirë siç mund të jenë, me të vërtetë ka diçka për të cilën të gëzoheni.

Struktura e këtyre vargjeve është ajo e një thënie me zinxhir '(a prodhon b i cili prodhon c etj.). Duhet të ketë qenë një thënie tradicionale në kishë, sepse i gjejmë versionet e saj në Romë. 5, 3-6 dhe 1 Pjt 1, 6-7.

1, 5-8 **Lutja.**

Por çfarë duhet të bëjë një person nëse nuk janë 'të pjekur dhe të plotë'? Po sikur dikush të frikësohet nga dështimi i testit? Përgjigja e Palit do të ishte që ata të jetonin ose të udhëhiqeshin nga Fryma (psh. Gal. 5, 16-18. 25). Përgjigja e Jakobit është që ata të kërkojnë nga Perëndia mençuri, sepse mençuria hyjnore është fuqia për të cilën Jakob beson se kundërvepron me të keqen në jetën e njeriut. Një lutje e tillë nuk do të ishte e kotë, sepse Zoti është një dhurues bujar. Bujaria e tij as nuk është e lidhur me një frymë kritike: Çfarë? Ju përsëri! Didfarë bëtë me atë që ju dhashë herën e fundit? 'Larg të pasurit atë qëndrim, Zoti thjesht u jep të gjithëve që pyesin, kohë pas kohe.

Megjithatë, ekziston një kërkesë nëse duam të marrim mençuri: pyetja duhet të rrjedhë nga besimi, ose më saktë angazhimi ndaj Zotit. Jakovi "dyshues" paralajmëron nuk është ai i një personi që pyes veten nëse Zoti do t'i përgjigjet kësaj kërkesë të veçantë, apo

asaj të një dyshuesi introspektiv që lufton me besim. Përkundrazi, është ajo e një personi që ka dy mendje, një frazë me një ekuivalent të ngushtë në Psalmet (Ps. 12, 1-2), dhe që është e kundërta e besimit të Zotit nga gjithë zemra e dikujt (Lp. 6, 5 ; 8, 3). Me fjalë të tjera, ky lloj i dyshuesit është personi që nuk është plotësisht i përkushtuar ndaj Zotit, por 'luan i sigurt' duke u lutur. Interesi i tyre i vërtetë është përparimi në këtë botë, por ata gjithashtu duan të shijojnë disa bekime të Zotit tani dhe të shkojnë në parajsë kur të vdesin. Një person i tillë nuk do të marrë mençuri, thotë Jakob. Në fakt, një person i tillë nuk do të marrë asgjë nga Zoti.

1, 9-11 Pasuria. Pasi ka folur për përkushtimin me një mendje të vetme ndaj Zotit dhe i gëzohet testimit, Jakobi kthehet në një shembull të një personi të tillë. Vëllai në rrethana të përlurura inkurajohet të shohë veten nga këndvështrimi i Zotit dhe të krenohet me pozitën e tij të lartë. Bota e shikon këtë person si të varfër (termi 'i përlurur' ka pas tij një koncept hebraik të të varfërve të përlurur ose të shtypur). Sidoqoftë, Zoti i ka shpallur të pasur. Pamja e Zotit është më e vërteta dhe kështu personi mund të gëzohet në realitetin e tij edhe kur rrethanat e tyre të jashtme nuk kanë ndryshuar ende. Në të kundërt, personi i pasur duhet të krenohet me pozicionin e tij të ulët. Kjo është ndoshta një deklaratë me paramendim ironi. Shprehja "e pasur" (gr. *plousios*) në Jakob përdoret vetëm për jo-besimtarë. Jakovi ka njohuri për disa të krishterë të pasur (2, 2; 4,13), por ai flet për ta pa i quajtur ata "të pasur". Ndërsa vargu mund të nënkuptojë që një njeri i pasur mund të

krenohej siç duhet, pasi ishte përulur nga Zoti dhe e sillte shoqërinë si të barabartë me të krishterët e varfër, ka më shumë të ngjarë që Jakovi të thotë se nëse i pasuri shikon të njëjtën të ardhme si 'vëlla' i përulur, e vetmja gjë për të cilën duhet të krenohet është 'pozicioni i ulët' i tij, ose vdekja e tij. Në këtë epokë njeriu i pasur është me të vërtetë i nderuar dhe i falur (si në Ps. 73), sepse ai duket aq i lartësuar, por kur shihet nën dritën e së ardhmes së Zotit, edhe nëse ai duhet të jetojë në pleqëri, hapësira e jetës së tij dhe e gjithë lavdia e saj e dukshme do të jetë jetëshkurtër si një lule që lulëzon në agim dhe e tharë nga dielli para mesditës; nuk do të mbetet asgjë. (Fotografia është nxjerrë nga Is. 40, 6-8.) Jakobi merr përsëri rënien e të pasurve në 5, 1-6.

Kjo temë e "kthimit të fatit" shpesh gjendet në literaturën hebraike (psh. 1 Sam a. 2, 1-10; Lk. 1, 46-55). Kur Zoti vepron, të ultat ngriten dhe të lartat rrënohen. Jozefi shkon nga burgu në shquar; Nebukadnetsari shkon nga froni në fushë. Zoti i deklaron vlerat e tij dhe vlerat njerëzore mohohen. Kështu do të jetë në fund të moshës. Jakob dëshiron që lexuesit e tij të gëzohen në këtë realitet që vjen.

1, 12-27 **Pjesa e dytë: testimi, dhuratat dhe dëgjimi dhe bërja**

Në pjesën e dytë të hapjes të tre temat janë diskutuar përsëri në rregull, por Jakob nuk përsëritet thjesht. Në vend të kësaj ai përparon në një aspekt të ri të secilës temë.

1, 12-15 **Testimi.**

Jakob kthehet në temën e testimi duke dhënë një premtim. I bekuar apo i lumtur është personi që vazhdon të gjykohet. Si mund të llogaritet i lumtur ai person? Ata nuk mund të jenë nga këndvështrimi i botës, por munden nga Zoti. Zoti ka premtuar një kurorë të jetës, që është vetë jeta (si në Zbulesa 2,10), sepse një person i tillë ka treguar se me të vërtetë e duan Perëndinë duke e provuar. Kjo është si Abrahami, i cili këmbënguli në provë dhe pastaj mori premtimin e Zotit (Zan. 22, 15-18), sepse Perëndia mund të thotë: “Tani unë e di se ju keni frikë nga Zoti” (Zan. 22,12).

Jo të gjithë do të dëshmojnë origjinal kur të testohen. Ata që dështojnë ose që duan të dorëzohen kur testohen, mund ta bëjnë këtë duke fajësuar Perëndinë: “Zoti po më tundon”. (Shprehjet “provë”, “provë” dhe “tundim” janë e njëjta fjalë në greqisht.) Kjo është pikërisht ajo që bëri Izraeli në shkretëtirë; ata u ankuan se ishte faji i Zotit dhe e fajësuan atë (Dal. 17, 2, 7). Në fakt, ata e bënë këtë dhjetë herë (Nr. 14,22). Besimtarët Jakob po shkruan se nuk duhet ta bëjnë këtë, thotë ai, sepse së pari, `Zoti nuk duhet të vihet në provë nga njerëzit mëkatarë! (Ky është një përkthim më i mirë se Zoti nuk mund të tundohet nga e keqja.) Ky është pikërisht ajo që iu mësua Izraelit në Lp. 6,16.

Arsyeja e dytë pse besimtarët nuk duhet të fajësojnë Zotin është sepse ai nuk tundon askënd. Si mund ta kishte shkruar Jakovi atë kur Zan. 22, 1 thotë: “Perëndia provoi [ose tundoi, përsëri të njëjtën fjalë] Abraham”? Përgjigja është se fillimi në DhV dhe vazhdimi në

Judaizëm midis testamenteve histori të tilla si ato të Abrahamit u interpretuan se kishin lënë shkakun e vërtetë të provës, djallin. (P.sh. 2 Sa. 24, 1 thotë: `[Zoti e nxiti Davidin`, ndërsa 1 i Mbr. 21, 1 thotë:« Satani ... nxiti Davidin. ») Prandaj, në librin ndër-dhjator të Jubileut Zan. 22 tregimi për Abrahamin është recast m si një formë e ngjashme me punën. Për shkak të kësaj tradite interpretuese në botën e tij, Jakob, i cili në 2,21 citon Zan. 22 në mënyrë të qartë, mund të thotë se shkakun i vërtetë i testimit nuk është Zoti. Historia e DhV është e vërtetë, por është një formë e thjeshtuar e realitetit.

Sidoqoftë, Jakob nuk dëshiron që njerëzit ta fajësojnë djallin (edhe pse ai e përmend atë në 4, 7), por ta marrë përgjegjësinë në mënyrë katrore mbi supet e tyre. Desireshtë dëshirë brenda një që e bën testin një provë. Kjo dëshirë është ajo që çifutët e quajtën “impuls të lig” në njerëz, ose siç e quajnë psikologët “shtytës” ose atë që Pali në Romë. 7 thirrje ‘mëkat’; është thjesht “Dua” i padiferencuar. Si prostitutë, tërheq dhe lind mëkatin dhe mëkati e përfundon procesin me vdekje. Kjo dëshirë – mëkat – vdekja e zinxhirit përbën skenën për pjesën tjetër.

1, 16-18 **Dhurata.**

Në ndryshim nga gjërat e liga të lindura nga dëshira, Zoti do të japë vetëm një dhuratë të mirë dhe të përsosur. Një shembull i një dhurate kaq të mirë është mençuria e përmendur në v 5, pjesa paralele. Në rr. 17 Perëndia është paraqitur si Ati i dritave qiellore ose Krijuesi i universit. Por, ndryshe nga hëna dhe dritat e

tjera qiellore që ai krijoi, vetë Zoti nuk ndryshon. Ai është gjithmonë i njëjtë. Pra, nëse ai jep të mirë sot, ai nuk do të japë të keqen nesër. Mirësia e tij shihet në atë që ai zgjodhi (nuk ishte aksident) për të na lindur, domethënë lindje e re, me anë të ungjillit (fjala e së vërtetës). Qëllimi i tij ishte të na bënte frutat e para nga gjithçka që krijoi. Pemët e para u vlerësuan si më të mirat e të korrave, kështu që Zoti po i bën qeniet njerëzore të shpenguara kulmin e gjithë krijimit. Këtu shohim një zinxhir tjetër: Zoti – fjala e së vërtetës – lindja. Dëshira dhe djalli çojnë drejt vdekjes. Perëndia, në të kundërt, prodhon jetën.

1, 19-27 Dëgjuar dhe bërë. Cili do të jetë rezultati i kësaj jete ose mençurie nga Zoti? Do të jetë një gjuhë e kontrolluar. Zemërimi njerëzor, qoftë i quajtur ‘zemërim i drejtë’ ose jo, nuk prodhon llojin e drejtësisë së Zotit. Prandaj, personi i mençur do të jetë i ngadaltë për të hapur gojën e saj dhe madje edhe më i ngadalshëm për të shprehur zemërimin. Në të vërtetë, Jakob argumenton, një pranim i përulur i ungjillit (fjala e mbjellë në ty) do të thotë që dikush do të shpëtojë nga çdo shprehje e zemëruar (siç tregojnë 3, 9 dhe 4, 1-2, ai është shpërthim i zemëruar, jo ndjenja e brendshme, e cila është çështja) dhe të gjitha llojet e tjera të së keqes, edhe nëse ato pranohen plotësisht nga bota.

Jakob, duke kaluar në temën e tij të tretë, tregon se nuk është e mjaftueshme thjesht të njohësh Shkrimet ose mësimet hyjnore. Vetëm dija është e padobishme. Evenshtë edhe më e keqe se e padobishme, për personin që mendon se njohja e Biblës e bën një të devotshëm,

vetë-mashtrohet. Përkundrazi, është duke iu bindur mësimëve që e bëjnë një të devotshëm. Cili është burimi i mësimit për Jakovin? Pengu i përsosur që jep lirinë është ajo që duhet t'i bindet, dhe kjo është DhV siç interpretohet nga Jezusi së bashku me mësimet e tjera të Jezuit. Siç tha Jezusi gjithashtu, nuk është dëgjimi i fjalëve të tij por bindja e tyre që sjell një bekim (Mt. 7, 24-27).

Kjo do të thotë që njeriu mund t'u tregojë njerëzve vërtet të perëndishëm nga mënyra e jetesës së tyre. Nëse njerëzit kanë gjuhë të pakontrolluar (dhe kështu shpesh shpërthejnë në zemërim ose grindje), të gjitha praktikat e tyre fetare janë të pavlera. Ata me të vërtetë nuk e duan Zotin në zemrat e tyre. Lloji i devotshmërisë që kërkon Zoti ka dy karakteristika, të cilat janë të dy anët e së njëjtës monedhë. Së pari, kujdeset për të varfërit (jetimët dhe gratë e veja janë dy nga katër kategoritë kryesore të të varfërve në DhV). Së dyti, nuk ndotet nga bota, që do të thotë se nuk po kërkon siguri ose avancim përse i përket asaj që vlerësohet nga njerëzit në botë. Për shkak se nuk e do botën, nuk ka nevojë të mbash para. Prandaj njerëzit e tillë mund të jenë bujarë dhe të japin lirshëm.

2, 1-26 **Testimi përmes bujarisë**

Rreshti i mëparshëm e bëri bujarinë një çështje, dhe kështu e ka zhvendosur lexuesin në temën e parë të madhe të letrës, thirrjen për bujari dhe si e provon realitetin e besimit. Jakob e trajton këtë temë në dy pjesë. Secila është ndoshta përmbledhja e një predikimi

të vetëm, sepse të dy ndjekin modelin e llojeve të predikimeve të predikuara në sinagogë.

2, 1-13 **Pjesëtarësia dhe dashuria**

Predikimi i parë merret me bujarinë e sjelljes. Jakob argumenton se nëse sjellja e një personi tregon anësi, atëherë ai person po jeton më shumë si persekutorët e kishës sesa si Jezui. Pas deklarimit të parimit, ai e zhvillon temën përmes një argumenti teologjik dhe dy citate biblike përpara se të vinte në përmbledhjen e tij përmbyllëse.

2, 1 **Parimi.**

Jakobi fillon predikimin e tij duke vërejtur se Jezusi është Zoti ynë i lavdishëm. Pretendimi i angazhimit ndaj një personi të tillë ('besimi në' atë, pasi një përkthim më i mirëfilltë do ta thoshte atë) është i papajtueshëm me anësi. Vetë Zoti është plotësisht i paanshëm (Lp. 10,17; Gal. 2, 6). Angazhimi për atë që mishëroi në mënyrë të përkryer një Zot të tillë dhe tani është Zoti i lavdishëm i ringjallur është pra i papajtueshëm me çdo lloj favorizmi.

2, 2-4 **Një shembull.**

Jakob vazhdon të japë një shembull të asaj që ai do të thotë. Duke krahasuar tablonë e Jakobit për dallimet në veshje dhe sjellje me burimet hebreje, zbulojmë se skena është ajo e një gjykate kishtare (si në 1 Kor. 6, 1).

Fotografia është e dy besimtarëve që kanë një mosmarrëveshje. Njëra është e pasur. Xhejms nuk e

quan atë “të pasur”, sepse ai e përdor këtë term vetëm për jo-Kristianët, por ai vëren se ai ka një unazë ari në gisht dhe ka veshur rroba të holla (lit. ‘Ndriçon’, që do të thotë e bardhë e zbardhur sesa jashtë shtëpive jashtë). Burri tjetër është i varfër. Ai hyn në veshje të rrobave (lit. ‘i ndyrë’). Ata janë gjithçka që ai duhet të punojë dhe të flejë brenda, dhe ato janë të veshur dhe të ndotur shumë. Burrit të pasur i ofrohet një vend ndërsa njeriu i varfër i thuhet të qëndrojë ose tjetër të ulet në dysHEME.

Para se të fillojnë argumentet, të gjithë mund të shohin se nuk është një gjyq i drejtë. Ligji hebraik kërkoi që të dy palët ose të ulen në të njëjtin nivel ose të qëndrojnë. Po ashtu kërkonte që nëse dikush ishte i pasur, ai ose të vishej njeriu i varfër ashtu siç vishej, ose të vishej me rroba të shkathëta si njeriu i varfër. Nëse kisha do të pranonte dhe do t’i përgjigjej dallimeve ekonomike midis këtyre dy burrave, ata do të tregonin favorizim. Për më tepër, ata do të ishin bërë gjyqtarë me mendime të liga. Kisha që pretendon Jezu Krishtin e lavdishëm si Zoti i saj do të ishte bërë një gjykatës i padrejtë, i pjesshëm!

2, 5-7 **Argumenti teologjik.**

Jakovi fillon diskutimin e tij për një favorizim të tillë ndaj të pasurve duke iu referuar fjalëve të Jezuit. Zoti ka zgjedhur të varfërit, thotë ai, për të trashëguar mbretërinë. Kjo vjen nga Predikimi në Rrafsh (Lk. 6,20). Zoti tregon një interes të veçantë për të varfërit në DhV (psh. Lp. 15; Ps. 35,10; Fu. 19,17) dhe Jezui i bën ata në qendër të shpalljes së ungjillit të tij (Lk. 4,18).

Jakob sqaron se të varfërit për të cilët ai po flet janë ekonomikisht të varfër, sepse ata janë të varfër vetëm në sytë e botës. Para Zotit ata janë të pasur me besim. Prandaj jo të gjithë njerëzit e varfër janë përfshirë në bekimin, sepse jo të gjithë janë zgjedhur për shpëtim (për të trashëguar mbretërinë), por vetëm ata që e duan atë. Ironia është se kisha po gjykon ashtu si bota, jo siç bën Zoti. Ajo nuk ka arritur të kuptojë që njeriu me rroba të dendura është në fakt i pasur me sytë e Zotit, dhe me veprimet e tij ka fyer të varfërit, duke fyer ato që Zoti ka zgjedhur si trashëgimtarët e tij.

Me fyerjen e të varfërve, kisha ka favorizuar të pasurit. Por janë të pasurit jashtë kishës ata që janë shtypës të tyre. Kjo varet nga një temë DhV e të pasurve që shtypin të varfrit (Jer. 7: 6; 22: 3; Am. 4: 1; 8: 4), që është pikërisht ajo që po ndodhte në kohën e Jakobit. Për më tepër, të krishterët e pasur u tërhoqën në gjyq, duke ditur që gjykatat laike do të ishin të favorshme për ta, për askush që nuk i pëlqente të krishterët. Për të shtuar fyerjen ndaj dëmtimit ata ishin duke shpifur për emrin fisnik që u emëruan mbi besimtarët në pagëzimin e tyre. Ndoshta kjo është një referencë për mënyrën sesi në gjykatë ata mund të kishin mbytur se 'ky ndjekës i Galilesë të mallkuar' nuk mund të ishte në të drejtën. Të tillë ishin të pasurit. Megjithatë, të krishterët po bëhen si ata kur diskriminojnë kundër të varfërve në tubimet e tyre. Të krishterët janë bërë persekutorët.

2: 8-11 **Argumenti biblik.**

Argumenti i shkrimit vjen në dy pjesë. Së pari, Jakob citon qengjin mbretëror. Referenca ka të bëjë me Lev. 19:18, 'Duaje të afërmin tënd si veten tënde. Por pse është ky ligj mbretëror? Ndërsa disa besojnë se është për shkak se ky ligj është parimi për të përmbledhur të gjitha detyrat ndaj fqinjëve (Mk. 12,31), ka më shumë të ngjarë që titulli t'i referohet të qenit përmbledhje e detyrave të Jezuit dhe prandaj ligji i Mbretit . Në fund të fundit, përdoret termi 'ligj', jo 'urdhërim' (i cili do të ishte më i përshtatshëm nëse do të ishte çështja një urdhërim i vetëm përmbledhës) dhe mbretëria përmendet në 2, 6. Atëherë, ligji i Mbretit (DhV siç interpretohet nga Jezusi) po mbahet ose priset. Njëra është me të vërtetë duke bërë mirë për të mos e prishur atë.

Sidoqoftë, favorizmi nuk është se e do fqinjin e vet si veten. Në fakt, nuk është aspak e dashur fqinji i dikujt. Prandaj të tregosh favorizim ose anësi të thuash të thuash ligjin e mbretërisë dhe të qëndrosh para Krishtit Mbret si një ligjvënës. Kjo është vërtet një situatë serioze. 'Por, may lexuesi mund të përgjigjet,' anësi nuk duhet të shihet si një mëkat aq serioz. A nuk kam mbajtur kaq shumë nga urdhërimet e Jezuit? ' Jakob vë në dukje se duhet vetëm thyerja e një ligji për të përbërë personin një kriminel. Si një shembull, ai merr një fragment të dytë shkrimor, Fu. 20: 13-14 (ose Lp. 5, 17-18), duke përmendur qëllimisht kurorëshkeljen dhe vrasjen e dytë. Merrni një person që është plotësisht besnik ndaj gruas së tij, por që vret. Ai njeri është një kriminel, edhe pse ai vetëm theu një urdhërim. I njëjti

Zot i dha të dy urdhrat Zgjedhja e urdhërimeve është e qëllimshme. Duke treguar favorizim ndaj të pasurve dhe mohuar drejtësi ndaj të varfërve, kisha mund ta privojë njeriun e varfër nga jeta e tij, duke e vrarë kështu. Kjo gjithashtu mund të jetë

mënyrë të pasurit vrasin të varfërit e drejtë në 5, 4-6. Dënimi i DhV për vrasje ose për kurorëshkelje ishte vdekja. Ekzekutimi është po aq i rëndë qoftë nëse dënohet me vdekje për një krim apo për shumë.

2, 12-13 **Apeli përmbyllës.**

Duhet, pra, të flasë dhe të veprojë si një person që do të gjykohet sipas qengjit që i jep liri. Të folurit dhe të vepruarit mbulojnë të gjitha sjelljet e një personi. Asnjë aspekt i jetës nuk do të përjashtohet nga gjykimi. Standardi do të jetë ligji i mbretërisë, që është DhV siç interpretohet nga Jezusi, dhe vetë mësimi i Jezuit (Në kohën e Jakovit DhR ende nuk ishte shkruar.) Ky nuk është një standard i rëndë, por një ligj që na bën të lirë t'i shërbejmë Perëndisë. Megjithatë, në mësimet e tij Jezusi sqaron se liria nuk është licencë për të bërë gjithçka që dëshirojmë.

Të gjithë do të qëndrojnë para tij dhe do të përgjigjen për bindjen ose mungesën e tij (Mt 7, 15-23; Lk 6, 43-45).

Dy fjalë të urta, gjykimi pa mëshirë do t'i tregohet kujtdo që nuk ka qenë i mëshirshëm dhe Mëshira triumfon mbi gjykimin, mbase vjen nga vetë Jezusi, mbylli pjesën dhe bën një urë te tjetra. DhV mëson qartë se Zoti është një Zot i mëshirës (Lp. 4,31) dhe se ai i

urdhëron njerëzit e tij të veprojnë në të njëjtën mënyrë (Mi. 6, 8; Za 7, 9). Jezusi tha: “Lum ata që janë të mëshirshëm, sepse do të tregohen mëshirë” (Mt 5, 7). Ai gjithashtu tha: “Në të njëjtën mënyrë si të gjykoni të tjerët, do të gjykoheni dhe me masën që përdorni, do t’ju matet” (Mt 7, 2). Prandaj, duke mos qenë të mëshirshëm ndaj të varfërve, ata po gjykojnë gjykimin e rreptë për veten e tyre. Ata nuk po tregojnë mëshirë në sferën botërore; ata nuk do të marrin mëshirë në sferën e përjetshme. Ajo mëshirë triumfon mbi gjykimin është edhe mësimi i Jezuit (Mt 6, 14-15; 18, 21-35). Duke treguar mëshirë për të tjerët tani (që do të thotë të shfaqësh karakterin e Zotit) ata do të zbulojnë se gjykimi i tyre është zvogëluar. Kauza e tyre nuk është e pashpresë dhe nuk ka nevojë që ata të përpilojnë gjykimin e tyre.

2, 14-26 **Bujari dhe besimi**

Vargu i mëparshëm është hedhur në këtë diskutim, sepse termi “mëshirë” është i lidhur me atë për t’i dhënë nevojtarëve. Një formë e mëshirës është dhënia e bamirësisë. Prandaj, nëse nuk mendohet se dikush do të bëjë diskriminim ndaj të varfërve, lind pyetja se si duhet t’i trajtojë ata? Përgjigja është, me mëshirë, domethënë me dhurim bamirës. Kjo ide prezanton një predikim tjetër, një predikim mbi marrëdhënien e veprave, kryesisht veprave bamirës ose bujarinë, me besimin.

2,14 **Parim.**

Jakovi shprehet në mënyrë të thjeshtë parimin: Çfarë dobie është ... nëse njeriu pretendon të ketë besim, por nuk ka vepra? Me fjalë të tjera, nëse një person deklaron se ai ose ajo beson të gjitha doktrinat e duhura, por jeta e tyre nuk tregon bindje ndaj Krishtit, çfarë dobie ka ky lloj besimi? Përgjigja, e cila nënkuptohet në pyetje, është: “Asnjë e mirë fare”.

Në rast se e kemi humbur pikën, Jakob shton: A mund ta shpëtojë një besim i tillë? Në greqisht mënyra se si ju parashtroni një pyetje nënkupton përgjigjen e pritur. Në këtë rast përgjigja që Jakob pret është qartë, “Jo, nuk mund ta shpëtojë atë”.

2, 15-17 **Një shembull**

Jakob shton një shembull për ta bërë shumë të qartë se për çfarë po flet. Ai pikturon një foto të një vëllai ose motre të krishterë në nevojë të vërtetë. Nuk është se ata nuk kanë rroba të këndshme, por që nuk kanë veshje të mjaftueshme për të mbajtur ngrohtë dhe mirë. Nuk është se ata nuk kanë ndonjë ushqim për pjesën tjetër të javës, por se nuk kanë asgjë për të ngrënë sot. Doesfarë bën bashkëkristiani i tyre? Ai ose ajo thotë një lutje. Go, ju uroj mirë, është një bekim, “Shkoni në paqe”. Mbajtja e ngrohtë dhe e ushqyer mirë e bën këtë bekim specifik. Ioushtë e devotshme. Fullshtë plot besim – Zoti do të sigurojë. Shtë shumë fetare. Theshtë teologjikisht i saktë. Ajo që i mungon është të shkoni në veshjet e tyre, në qilar dhe të dilni jashtë rrobave të tyre dhe ta ndani atë me vëllain ose motrën e tyre fatkeqe. Për shkak të kësaj

Jakob thotë që një lutje e tillë është krejtësisht e padobishme. Dhe, përfundon ai, kështu që janë të gjitha format e besimit të cilat nuk shoqërohen me veprim. Ne mund të besojmë se Jezusi është Zot, por nëse nuk i bindemi atij, besimi është thjesht fjalë boshe. Ne mund të besojmë se Zoti i do të varfërit, por nëse nuk kujdesemi për ta, besimi ynë ka vdekur.

2, 18-19 **Argument teologjik.**

Një shembull i tillë i fortë pasi ai ka dhënë thirrje për mbrojtje. Jakob tani e jep atë. Ai sjell një person imagjinar për të debatuar me të. Ky kundërshtar trajton besimin dhe veprat sikur të ishin dhurata të ndara të Zotit. Ju keni [dhuratën e besimit; Unë kam [dhuratën e veprave të mëdha. Jakob përgjigjet se besimi i cili nuk shihet së jashtmi përmes veprave të një personi nuk është ndryshe nga besimi. Nuk mund të shihet ose provohet. Shtë thjesht imagjinare. Në vend të kësaj, thotë Jakovi, ai do të tregojë përkushtimin e tij ndaj Krishtit, që është besimi i tij, përmes veprave të tij.

Pastaj kundërshtari është imagjinuar të protestojë, “Unë besoj se Zoti është një”. Kjo është feja themelore e Judaizmit nga Lp. 6, 4-5, të recituar dy herë në ditë nga çdo hebre i devotshëm. Shtë besimi që thuhet se Abrahami ka zbuluar. Dhe është baza e Krishterimit (Mk. 12, 28-34; Rom. 3,30; nënkuptuar edhe në fjalimin e Palit në Veprat 17, 22-31). Me siguri një besim i tillë ortodoks është i mjaftueshëm. Jo nuk është ashtu, përgjigjet Jakob, sepse vetë demonët besojnë po aq. Trupat e vetë Satanit janë plotësisht ortodokse, duke

besuar plotësisht të vërtetën; në fakt, në ungjijtë ata japin një rrëfim shumë më të plotë të Krishtit sesa apostujt (p.sh. Mk. 1,24; 5, 7). Dhe ndryshe nga personi që pretendon të besojë pa treguar ndonjë vepër të jashtme, ata veprojnë vazhdimisht me besimin e tyre – dridhen. Ata dridhen sepse janë në rebelim kundër Zotit dhe e dinë që po shkojnë në ferr. Ndoshta, nënkupton Jakob, ata që pretendojnë se kanë besim pa vepra duhet të jenë të tronditur gjithashtu.

2, 20-25 **Argumenti biblik.**

Jakob tani ofron për të dhënë prova shkrimore për atë që ai është duke argumentuar. Ai përdor një gjuhë të fortë si ajo e Jezusit (Mt 23,17) ose e Palit (Gal 3, 1), e cila ishte tipike për debatet e ditës së tij. Provat që ai sjell është ajo e Abrahamit dhe tregimi në Zan. 22, 1-19. Abrahami konsiderohej i drejtë ose ‘u deklarua i drejtë’ në Zan. 22,12, kur Zoti thotë: ‘Tani unë e di se ti i frikësohesh Perëndisë’. Kjo ishte për shkak të veprës së tij gjatë përgatitjes për t’i ofruar Isakut. Me fjalë të tjera, vendimi i Abrahamit për të ndjekur Zotin dhe për t’i dhënë besim tek ai ishte aq i fortë saqë kur u përball me provat më të mëdha që ai ndoqi përmes tij dhe i bindej me vendosmëri, pavarësisht nga kostoja.

Sidoqoftë, ka më shumë se kjo në tekst. Shprehja që bëri në NIV duhet të jetë ‘nga veprat [ose veprat] e tij». Vini re se është “punë” (shumës) dhe jo “punë”. Jakovi nuk po mendon për atë vepër të Abrahamit. Në sytë e hebrenjve, oferta e Isakut ishte fundi i një vargu të gjatë bindjeje që filloi në Zan. 12, 1. Pyetja e tyre ishte: Pse e

urdhëroi Zoti ofertën e Isakut dhe pastaj nuk e bëri Abrahamin ta bënte në të vërtetë? Përgjigja e tyre ishte se meqenëse Abraham kishte qenë shumë herë i bindur, duke përfshirë, sipas tregimeve të tyre, duke qenë i shkëlqyeshëm në kujdesin e tij për të varfërit, Zoti i shpërbleu me të drejtë veprat e tij në Gn. 22 duke kursyer Isakun. Lëshimi i Isakut vjen, jo pas një vepre të vetme, por pas një jete bindjeje.

Jakob tani vëren se besimi dhe veprimet (ose veprat ose veprat) nuk mund të ndahen. Besimi i cili është vetëm në mendje nuk është ende i plotë. Ajo bëhet e plotë kur rezulton me një vendim të testamentit dhe kryhet në veprim. Në këtë Pali dhe Jakobi pajtohen. Pali është kundër 'veprave' në Romë. 4 dhe Gal. 3 – 4 por veprat që ai është kundër janë 'vepra të ligjit', të cilat janë ato veprime rituale siç janë rrethprerja, rregullat ushqimore dhe mbajtja e së shtunës që shënuan një Jude nga një Jude jo. Njerëzit nuk u duhej të bëheshin hebrenj që të llogariteshin drejt me Perëndinë. Megjithatë, kur bëhet fjalë për vepra të drejta, Pali nuk beson se dikush do të shkojë në parajsë pa to, siç tregon në 1 Kor. 6, 9-10 dhe Gal. 5, 19-21. Kjo sepse për besimin e Palit nuk është besim i thjeshtë në doktrinën ortodokse, siç ishte për kundërshtarin imagjinar të Jakobit, por përkushtim ndaj Krishtit. Dhe angazhimi gjithmonë bën diçka – i bindet. Dhe kjo është vetëm ajo që po thotë Jakob këtu, besimi bëhet besim i vërtetë ose i plotë kur bashkohet me bindjen ndaj Krishtit.

Tani Jakob citon Zan. 15, 6 dhe e sheh të përmbushur në Zan. 22. Paul, në Rom. 4, 3 dhe Gal. 3, 6, citon edhe

Zan. 15, 6, por Pali është i interesuar të tregojë se Zoti e bëri këtë deklaratë para se Abrahami të rrethprietet. Jakovi dëshiron që ne të dimë se veprimet e mëvonshme të Abrahamit treguan se deklarata e Zotit se ai ishte i drejtë ishte e saktë. Abrahami e jetoi me të vërtetë besimin e tij dhe në fakt ishte i drejtë. Për këtë Jakob shton një parafrazë të njëjës prej 2 Kron. 20, 7 ose është. 41, 8, Abrahami ishte shoku i Zotit. Miqtë duhet të bien dakord së bashku, dhe duke iu bindur Zotit tërë jetën e tij, Abrahami i tregoi vetes një mik të vërtetë, një që jetoi në harmoni me Perëndinë.

Një person, atëherë, justifikohet me atë që bën dhe jo vetëm me anë të besimit. Pali përdor termin “të justifikuar” për të nënkuptuar deklaratën e Zotit se një mëkatar është liruar. Ky ishte një kuptim i ri për termin. Jakovi përdor fjalën në kuptimin e tij origjinal (ai që gjendet në Greqishten DhV), që një person shpallet i drejtë ose i drejtë.

Kjo deklaratë, argumenton ai, nuk lind për shkak të asaj që është e padukshme në zemrën e një personi, por për shkak të asaj që shihet në veprat e një personi.

Jakob tani kthehet në një fragment të dytë shkrimi, historinë e Rahabit në Jos. 2. Kjo prostitutë kishte dëgjuar për veprat e Zotit dhe besonte në to në zemrën e saj. Por kjo nuk ishte e mjaftueshme për ta shpëtuar atë. Mund të jetë që shumë njerëz të tjerë në Jeriko u besuan të njëjtave gjëra. Rahaba, sidoqoftë, veproi sipas asaj që ajo besonte duke mbrojtur spiunët hebrenj. Për shkak se besimi i saj u përkthye në veprim, ajo u çlirua. Në sytë hebrenj ajo konsiderohej nëna e të gjithë atyre

që iu drejtuan Judaizmit nga paganizmi, shembulli i parë i një të konvertuari.

2,26 Ankesë përmbyllëse. Përmbledhja e Jakob është e shkurtër dhe e qartë. Besimi pa vepra (ose vepra) është si kufomë, një trup pa shpirt ose frymë. Një gjë e tillë është e vdekur, e padobishme, e përshtatshme vetëm për t'u varrosur. Një besim i tillë nuk do të shpëtojë një person. Besimi i vërtetë i kursimit është ai që rezulton me vepra ose vepra të bindjes ndaj Zotit.

3, 1 – 4,12 **Testim përmes gjuhës**

Një nga mënyrat me të cilat testohet angazhimi i një personi ndaj Krishtit është përdorimi i gjuhës së tyre. Dhe një nga problemet e para që mund të ndodhë në një kishë që po përndiqet është se besimtarët mund të fillojnë të grinden me njëri-tjetrin.

3, 1-12 **E keqja në gjuhë**

Pika e parë që Jakob duhet të bëjë është që gjuha është një mjet i fuqishëm për të keqen. Ai e bën këtë përmes një argumenti të gjatë dhe të kujdesshëm.

Gjuha është mjeti kryesor i mësuesit, kështu që këtu fillon Jakovi. Jo shumë prej jush

duhet të supozojmë se janë mësues do të thotë më saktë – jo shumë duhet të bëhen mësues. Shumë duan të jenë mësues dhe udhëheqës të bashkësisë së krishterë. Kjo, argumenton Jakob, është një impuls i rrezikshëm që mund të çojë në konflikt brenda kishës. Një arsye është se edhe nëse dëshira për t'u bërë mësues motivohet nga arsyet më të mira, mësuesi do të gjykohet më

rreptësisht. Jakovi përfshin veten mes mësuesve këtu, dhe ai na kujton Jezusin, i cili dënoi mësuesit hebrej (Mt 23, 1-33; Mk. 12,40; Lk. 20,47) dhe tha se edhe fjalët tona të rastësishme do të gjykoheshin (Mt 12,36). Për më tepër, Jezui mësoi se njerëzit janë përgjegjës për atë që dinë (Lk 12, 47-48). Mësuesi pretendon ta njohë dhe ta vendosë veten si një shembull për kishën, pasi në kohën e DhR mësuesi mëson nga jeta dhe shembull më shumë sesa me fjalë. Sa përgjegjës duhet të jenë njerëzit e tillë në ditën e gjykimit!

Të gjithë mëkatojnë ose pengohen, dhe vendi më i lehtë për t'u penguar është përdorimi i gjuhës. Sa e lehtë është të lini një fjalë kritike të rrëshqasë! Nëse një person me të vërtetë ka gjuhën e tij plotësisht të kontrolluar në mënyrë që të mos mëkatojë në atë zonë, ata në fakt janë aq të vetë-kontrolluar sa të jenë të përsosur, pasi gjuha është pjesa e fundit e trupit që merr nën kontroll.

Jakob jep një seri shembujsh që ilustrojnë këtë fakt. Një kal (një nga 'makinat' më të fuqishme të ditës së Jakob) kontrollohet nga pak në gojën e tij. Një anije, mjeti më i madh lëvizës i ditës së tij, kontrollohet nga një timon, i cili në ato kohë ishte formuar si gjuhë. Gjuha është gjithashtu e fuqishme, siç ilustron mburrja e saj.

Jakob zhvendos drejtimin e tij të argumentit në këtë pikë dhe krahason gjuhën me një shkëndijë që mund të ndezë një pyll. Burimi i një shkëndijë të tillë është vetë ferri. Jakovi nuk po flet për gjuhën si burimin e gjuhës të dhënë nga Zoti. Ai po mendon, përkundrazi, për gjuhën, si diçka të korruptuar nga rënia. Shumë, nëse jo të

gjitha, mëkatet fillojnë me një fjalë. Mund të flitet nga jashtë ose në heshtje 'e folur' nga brenda.

Për fat të keq, i fuqishëm siç është, gjuha është e vështirë për tu zbutur. Jakovi thotë të vërtetën e përgjithshme për aftësinë e njerëzve për të zbutur kafshët dhe e krahason me paaftësinë e tyre për të zbutur gjuhën. (Ai nuk po nënkupton një vëzhgim shkencor se të gjitha llojet e kafshëve janë zbutur.) Megjithatë, me gjithë këtë aftësi nuk ka qenie njerëzore që mund të kontrollojë gjuhën e tij ose të saj. Edhe shenjtori më i përsosur përjeton raste kur ai ose ajo dëshiron që ata të mund të merrnin përsëri në gojën e tyre fjalët që sapo kanë thënë.

Gjuha, pra, është e shqetësuar. Paqëndrueshmëria është një karakteristikë e botës demonike dhe e keqes, ndërsa paqja është një karakteristikë e Zotit dhe mbretërisë së tij të mirë. Gjuha gjithmonë dëshiron të thotë diçka; shpesh helm që prodhon vdekje. Vrasjet e kryera në emër të një tirani ndodh kur ai lëshon urdhra. Ne përjetojmë diçka të ngjashme në nivelin personal kur flasim keq dhe kuptojmë se ajo na ka sjellë vdekjen sesa jetën.

Jakob shton disa shembuj të tjerë. Në kishë (dhe ai u shkruan atyre besimtarëve) ne përdorim gjuhët tona për të lavdëruar Zotin. Por atëherë ne flasim keq ("mallkim" në fjalët e tij – çdo fjalë që flet kundër një personi mund të jetë në fakt një mallkim) njerëz të tjerë, dhe ato bëhen sipas shëmbëlltyrës së Zotit (Zan. 1, 26-27; 9, 6). Në kohën e Jakobit, mbreti ose perandori do të vendosnin statujën e tij në qytetet e mbretërisë së

tij. Nëse dikush fyente ose mallkonte statujën, ata do të trajtoheshin sikur ta kishin mallkuar perandorin në fytyrën e tij, sepse statuja ishte imazhi i perandorit. Prandaj fyerja e një personi, e bërë sipas shëmbëlltyrës së Zotit, është si fyerja e vetë Zotit. Ky dualitet, dy fjalë të ndryshme dhe kontradiktore që dalin nga e njëjta gojë, është një lloj hipokrizie.

Jakob jep dy shembuj për të përzënë pikën e tij në shtëpi. E para është tërhequr nga vendi i Izraelit, ku në Luginën e thatë Jordan mund të shihet, në distancë, një lumë që rrjedh poshtë murit të luginës në anën lindore. Një udhëton drejt tij duke shpresuar për ujë. Ndonjëherë uji është i freskët dhe i mirë. Ndonjëherë është plot me minerale (kripë) dhe është i padiskutueshëm. Por një gjë është e sigurt, të dy llojet e ujit nuk do të rrjedhin nga e njëjta burim. Po kështu, njeriu nuk merr një lloj frutash të ndryshëm nga një pemë ose hardhi sesa ajo që rritet sipas natyrës së saj. Implikimi i këtij argumenti është që nëse flasim fyerje ose mallkime, kjo është natyra jonë. Falënderimet tona për Perëndinë janë një maskim, një lloj hipokrizie.

3, 13-18 **Antidot për gjuhën**

Jakovi na ka lënë në një vend të dëshpëruar. Kush mund ta kontrollojë gjuhën e tij ose të saj? Si do të çlirohemi nga kjo fuqi e tmerrshme dhe do të arrijmë në përsosje? Kjo është e njëjta britmë që mund të kemi ndjerë në fund të 1, 4. Përgjigja e Jakobit është e njëjtë me atë që ishte atje, ne nuk kemi nevojë për fuqinë tonë, por mençurinë hyjnore të Zotit.

Jakovi fillon diskutimin e tij duke treguar ndryshimin midis një personi që ka mençuri hyjnore dhe atij që jo. Personi me të vërtetë i mençur karakterizohet nga një jetë e mirë, që do të thotë një mënyrë e jetës që është e mirë sipas mësimeve të Jezuit. Ai person do të tregojë edhe përlësinë që vjen nga mençuria. Një përkthim më i mirë këtu do të ishte 'butësia'. Një nga problemet në kishat që Jakobi e dinte ishte se mësuesit po sulmonin njëri-tjetrin dhe ishin agresivisht mbrojtës. Butësia është e kundërta e këtij agresioni. Moisiu është shembulli kryesor i një personi të butë (Nu. 12, 3). Në tregimin në të cilin ai quhet 'zemërbutë' (ose 'i përlulur') ai u sulmua gabimisht nga dy udhëheqës të tjerë. Në vend që të hakmerrej (në fund të fundit, ai kishte pasur vizione dhe zbulesa nga Zoti përtej çdo gjëje që ata kishin), me përlësi nuk tha asgjë, madje as duke mbrojtur veten e tij. Në fund Zoti hyri brenda dhe e mbrojt. Kjo mungesë e një nevojë për vetëdeklarim është shembulli i Jakobit për një person plot mençuri.

Disa nga mësuesit (dhe të tjerët) që kishin argumente në kishat, Jakobi e dinin, megjithatë, ishin krejt të ndryshëm nga kjo. Ato karakterizoheshin nga zilia e hidhur dhe ambicia egoiste. Ata ndoshta e kanë quajtur zili të tyre "zell", pasi Phinehas ishte i zellshëm (Nu. 25,10), por ndërsa zelli është i mirë, kjo zell nuk ishte me të vërtetë nga fryma e Zotit, sepse nuk karakterizohej nga butësia. Kjo ishte zili e maskuar. Ajo që Jakob e përshkruan si ambicie egoiste që mund ta kenë quajtur 'duke qëndruar në këmbë për të vërtetën' ose 'duke mbajtur të pastër grupin tonë'. Shprehja që

përdor Jakob për të mund të përkthehet gjithashtu “frymë e partisë”, sepse ata po krijonin grupe ose ahengje sesa të qëndronin për unitetin e tërë kishës. Të quajmë këto qëndrime “mençuri të Zotit” dhe kështu të mburremi me to është të mohosh realitetin, të vërtetën e Zotit. Kjo nuk ishte se si veproi Jezui. Kjo, thotë Jakob, sigurisht që nuk është dhuratë e mirë e mençur e Zotit. Fryma që frymëzon një sjellje të tillë nuk është nga parajsa, por tokësore. I përket botës dhe kësaj epoke. Alsoshtë gjithashtu jo frymor, një term që Jude përdor për ata që ‘nuk kanë Frymë’ (Jude 19). As një frymë e tillë e mençurisë së rreme nuk është thjesht e kësaj bote, por është në të vërtetë e djallit ose e “demonit”. Duke pretenduar se janë frymëzuar nga Zoti këta njerëz në zilinë dhe ambicien e tyre janë vërtet frymëzuar nga djalli. Jakob përmbledh duke theksuar se zilia dhe ambicia nuk vijnë vetëm, por ato çojnë në çrregullim (një karakteristikë e demonëve që kemi parë së pari në 3, 8) dhe çdo praktikë e keqe, të cilën një studim i historisë së kishës do të demonstronte.

Mbrojtja e vetme e vërtetë kundër kësaj mençurie të rreme dhe së keqes në gjuhë është mençuria e Zotit. Jakovi jep një listë të karakteristikave të kësaj mençurie të vërtetë e cila është shumë e ngjashme me atë që Pali jep për frutin e Shpirtit (Gal 5, 22-23). Shtë e pastër, që do të thotë se personi është i sinqertë në bindje ndaj Zotit, duke mos pasur asnjë motiv të shtrembëruar në dëshirën e tyre për shenjtëri. -Shtë dashamirës i paqes (Fu. 3,17; Heb. 12,11), që do të thotë se prodhon paqe në kishë. Isshtë i vëmendshëm ose ‘i butë’ (Filip. 4, 5; 1

Tim. 3, 3), që do të thotë se është jo-luftarak. Shtë i nënshtruar, që flet për një person i cili është i gatshëm të mësojë, të korrigohet ose përndryshe do t'i përgjigjet me kënaqësi udhëheqjes hyjnore. Fullshtë plot mëshirë dhe fruta të mira, që i referohet dhurimit bamirës, aq i rëndësishëm për Jakobin. Zoti, natyrisht, është gjithmonë i mëshirshëm dhe i dhënë, kështu që ata të mbushur me mençurinë e tij do të jenë edhe në atë mënyrë. Më në fund, është e paanshme dhe e sinqertë, që do të thotë se personi ka një zemër e cila varet vetëm nga ndjekja e Zotit, ndryshe nga personi 'me dy mendje' të 1, 8. Shprehja e sinqertë do të thotë që nuk ka falsitet ose lojë në veprimet e personit. Ndërsa personi është në fytyrën e dikujt, kështu janë edhe kur i kthehet shpina dikujt.

Jakob e përmbledh tërë këtë paragraf me një thënie që tingëllon si një fjalë e urtë. Disa studiues besojnë se ai mund ta ketë marrë këtë thënie nga Jezui. Paqësuesit që mbjellin në paqe mbledhin një korrje drejtësie. Kjo është zgjidhja për problemin e shënuar në 1,20; zemërimi njerëzor nuk prodhon drejtësinë e Zotit, por krijimi i paqes bën. Kjo është ajo që tha Jezusi gjithashtu, "Lum ata që janë paqeruajtësit, sepse ata do të quhen bijtë e Perëndisë" (Mt. 5, 9). Ata janë bijtë e Zotit sepse ata po veprojnë si Ati i tyre i vërtetë, duke prodhuar llojin e drejtësisë për të cilin Zoti është krenar. Kjo është shumë e ndryshme nga zemërimi dhe lufta e mënyrave thjesht njerëzore për të prodhuar atë që qeniet njerëzore i quajnë 'të drejta'. Mënyra e Zotit për të bërë gjëra kërkon mençurinë e tij, Shpirtin e tij.

4, 1-10 **Burimi i së keqes dhe kurimi i saj**

Qëllimi i diskutimit të Jakobit për gjuhën dhe mençurinë paraqitet në këtë pjesë tjetër. Kishte luftë në bashkësinë e krishterë që Jakobi po i shkruante. Secili person dëshironte mënyrën e vet dhe avantazhin e vet. Jakob e sqaron shumë qartë se këto luftëra nuk janë nga Zoti dhe u bën thirrje të përfshirëve që të pendohen dhe të falen.

Jakovi pikturon një tablo të kishës ndërsa e pa: lufton dhe grindje, betejë, vritje dhe lakmoj. ‘Vrasja’ ndoshta i referohet vrasjes me fjalë sesa vrasjes me kuptim, por e gjithë fotografia është e njohur për këdo që e njeh kishën moderne. Të gjitha këto luftime dhe beteja sigurisht ishin të justifikuar nga ata të përfshirë, mbase si, duke u përpjekur për të vërtetën ! Por Jakovi i shkruan ato ashtu si janë në sytë e Zotit. Ai gjurmon origjinën e këtyre konflikteve, jo në dashurinë e lexuesve të tij për Zotin, por për dëshirat tuaja, impulsin e keq për të cilin kemi mësuar tashmë në 1, 14-15.

E gjithë argumenti i tyre është i pafrytshëm: ata nuk marrin atë që duan, sepse nuk e pyet Zotin. “Por ne lutemi!” mund të jetë përgjigja e tyre. “Ju luteni, por nuk është efektive, sepse motivet tuaja janë të gabuara”. Ata nuk po kërkojnë vullnetin e Zotit ose mençurinë e Zotit, por vullnetin e tyre: “Zoti bekoftë planet e mia”. Motivi i tyre janë dëshirat apo kënaqësitë e tyre. Qëllimi i Zotit nuk është t’i japë qenieve njerëzore ato që kërkojnë impulset e tyre; qëllimi i tij është që qeniet njerëzore të mësojnë të duan atë që ai do. Nuk është se Zoti nuk do që njerëzit të kenë kënaqësi, por që ai dëshiron t’i stërvit

ata të kënaqen në atë që ai e di se është vërtet i mirë. Ashtu si me Krishtin, kryqëzimi vjen para ringjalljes për popullin e Perëndisë (Gal. 5,24).

Duke pretenduar të besojnë te Zoti dhe akoma të jetojnë sipas dëshirave të tyre, këta njerëz janë shkelës kurorësh. Termi është fjalë për fjalë “bashkëshorte”, jo se ato ishin të gjitha gra, por që kisha është nusja e Krishtit (2 Kor. 11, 2; Zbul. 19, 21) pasi Izraeli ishte nusja e Zotit (Is. 1,21; Je. 3; Ho. 1 – 3). Të shkosh pas një dashnori tjetër është të jesh mosbesimtar ndaj Zotit, kështu që miqësia me botën është urrejtje ndaj Zotit (krh. Mt 6,24; 1 Gjn 3,15). Nuk është se është e vështirë ose e dhimbshme t’i shërbejmë Zotit dhe “dëshirës” ose “botës”; është e pamundur. Personi që përpiqet të bëhet mik i botës është në të vërtetë armiku i Zotit. Ata mund të jenë një armik që beson ortodoks dhe kishë, por ata janë megjithatë një armik.

Në këtë pikë, Jakob citon Shkrimin, por nuk dihet ndonjë dukuri e kësaj thënie. Ai ose duhet të citojë sensin e përgjithshëm të Shkrimit, ose përndryshe një libër për të cilin ai di, por që tani është i humbur. Tvw thotë, fryma që ai shkaktoi të jetojë te ne e ka zili fuqishëm që duket se i referohet shpirtit njerëzor dhe prirjes së tij për tu pasur zili. Ndërsa kjo është mjaft e vërtetë, nuk duket se i përshtatet kontekstit. Betshtë më mirë përkthimi, “Zoti me shumë xhelozë dëshiron shpirtin që bëri për të jetuar në ne”. Kjo do të thotë që Zoti i dha secilit frymën e vet. Ai me zjarr dëshiron për dashurinë e pastër si kthim (krh. Fu. 20: 5-6). Shkrimi nuk flet bosh për këtë xhelozë të Zotit, siç e zbuloi Izraeli

nga përvoja e dhimbshme kur u përpoq t'i shërbente Perëndisë dhe Baalit

Argumenti i Jakobit mund t'i shtyjë njerëzit të dëshpërohen për shkak të mëkatit të tyre. Megjithatë, Jakobi pretendon se Zoti i ofron më shumë hir sesa dënim, besimtarit që pendohet. Për të mbështetur këtë mbështetje, Jakob citon Fu. 3,34, cituar edhe në 1 Pjt. 5, 5: Zoti u jep hir të përulurve (d.m.th. i penduari).

Jakob tjetër na tregon se si duket përulësia e tillë. Dorëzoni, pra, Perëndisë. Pjesa kryesore e pendimit është të ndalosh të bësh atë që bënte dhe të fillosh t'i bindesh Zotit. Rezistoni djallit. Djalli është burimi i fundit i provës ose tundimit (Mt 4, 1-11; Mk. 8, 28-34; Lk 22,31; Gjn 13, 2, 27), dhe të refuzosh thirrjen e dëshirës është për t'i rezistuar. Kur i reziston, ai ikën; ai mund të kërcënojë katastrofën, por gjithçka është gënjeshtër. Ajo ka fuqi vetëm nëse besohet. Afrohuni te Zoti, thotë Jakovi. Kjo tingëllon si Mal 3, 7 dhe Za. 1, 3. Fotografia është ajo e një personi që vjen për të ofruar flijime në tempull dhe i afrohet Perëndisë në ceremoni. Laj duart. Kjo është një tjetër tablo DhV (Fu. 30, 19-21), që ilustron heqjen e praktikave mëkatore. Pastroni zemrat tuaja. Pastrimi përmendet në DhV (Fu. 19,10), por kjo është bërja e zemrës së pastër. Me dy mendje është personi që përpiqet t'i shërbejë Zotit dhe botës (shiko 1, 8). Të pastrosh zemrën do të jesh i përkushtuar vetëm Zotit. Këto veprime duhet të shoqërohen me një zi për gjendjen mëkatore të një personi. Pendimi konsiston në pikëllimin për mëkatin plus një kthim nga mëkati dhe, kur është e mundur, duke bërë kthimin e

dëmit të shkaktuar nga mëkati i një personi. Më në fund, Jakovi përfshin premtime brenda thirrjes së tij për pendim. Zoti do t'ju afrohet. Ai do t'ju ngritë lart. Zoti nuk do të lërë një zi të përvuajtur të zemrës. Ai do ta pranojë pendimin dhe do t'i përgjigjet me dashurinë e tij, duke e ngritur personin nga zia e tyre në ngrohtësinë e dashurisë së tij.

4, 11-12 **Ankesë përmbyllëse**

Pasi bëri thirrje për pendim, Jakobi përfundon pjesën e tij mbi gjuhën dhe harmoninë e bashkësisë me një thirrje tjetër. Të krishterët nuk duhet të shpifin njëri-tjetrin. Një përkthim më i mirë mund të jetë “flasim keq” ose “thuj gjëra të këqija kundër” sepse “shpifje” shpesh nënkupton në anglisht se gjërat e thënë janë të pavërteta dhe fjala greke nuk nënkupton këtë. Për sa i përket Xhejmsit, pavarësisht nëse gjërat e përmendura janë të vërteta apo jo, fjalët kritike ndajnë bashkësinë dhe nuk janë në rregull. Pali do të pajtohej (2 Kor. 12,20) ashtu si edhe Pjetri (1 Pjt 2,12; 3,16).

Jakob thotë se një kritikë e tillë po gjykon ligjin. Si mund të jetë kjo? Lev. 19,18, cituar nga Jezusi në Mk. 12,31 dhe u zgjerua në Mt 7,12, shprehet se dikush është të duash fqinjin e vet si veten. Vështirë se është e dashur të kritikosh një tjetër. Sidoqoftë, edhe më e rëndësishme për Jakob është fakti që në kritikimin e një tjetri personi po vendos veten ose gjyqtar. Gjyqtari ulet mbi ligjin, jo nën të. Për më tepër, vetëm Zoti ka të drejtë të gjykojë (Ps. 75, 6-7; Gjn. 5, 22-23, 30), kështu që personi që kritikon kolegun e tij ose të saj, në të vërtetë po e shtyn Zotin mënjandë dhe po merr rolin e gjykatësit

të cilave vetëm Zoti ka të drejtë. Si mund të presë që një person i tillë të mos marrë gjykimin e Perëndisë si shpërblim?

4,13 – 5, 6 **Testim përmes pasurisë**

Pasi e mbaroi temën e gjuhës, Jakob zhvendoset në numrin e tij të fundit: testimi i cili vjen përmes pasurisë. Ata që kanë pasuri kanë një përgjegjësi. Ata mund të besojnë se ata janë vetëm duke marrë vendime biznesi, por në fakt ato po testohen nga Zoti. Ata që dështojnë në test do të marrin pasojat. Jakob prezanton këtë temë në dy pjesë, secila prezantuar nga 'Tani dëgjoni'. Merret e para me të krishterët, anëtarë të kishës, të cilët po dështojnë në provë. E dyta merret me njerëz të pasur jo-të krishterë, dështimi i të cilëve është edhe më ekstrem dhe edhe më serioz.

4, 13-17 **Testi i të pasurve**

Grupi i parë i adresuar përbëhet nga të krishterë më të pasur. Si zakonisht, Jakob shmang me kujdes duke i quajtur ata të pasur, por është e qartë që ata kanë disa pronë, sepse ata mund të angazhohen në tregti të jashtëm. Planet e tyre janë plane normale: të udhëtojnë në një qytet të caktuar, të shesin mallrat që sollën me vete dhe ndoshta të blejnë të tjerë, dhe të fitojnë para. A nuk është kjo mënyra sesi bëhet biznesi?

Kritika e Jakob është se ato në të vërtetë po ushtrojnë biznes ashtu si bën çdo tregtar tjetër. Si të krishterë ata duhet të jenë të vetëdijshëm jo vetëm për pasiguritë e së ardhmes, por edhe ata që e kontrollojnë atë. Ndërsa pamja e shkurtësisë së jetës është tërhequr nga DhV

(p.sh. Jb 7, 7, 9; Ps. 39, 5-6), ideja e marrëzisë së planifikimit pa marrë parasysh vlerat e Zotit është mësimi i Jezuit në Lk. 12, 16-21. 'Sështja e Jakobit nuk është thjesht se ata duhet të parathënin të gjitha planet e tyre, Nëse është vullneti i Zotit. Ky do të ishte një shërbim për Zotin. Përkundrazi, ai dëshiron që ata të kërkojnë planin e Perëndisë dhe të ndjekin vullnetin e Perëndisë në përdorimin e tyre të parave. Kjo duket në komentin e tij që ata mburren dhe mburren, ose, më mirë të përkthyer, "mburren me krenarinë e tyre". Çfarë lloj krenarie është kjo? 1 Jn. 2,16 përdor të njëjtin term, mburrjen e [ose krenarisë] së asaj që [një person] ka dhe bën '. Ata janë duke hedhur plane që Zoti nuk i bëri, duke pretenduar një aftësi për të kontrolluar jetën që nuk kanë, dhe të mburren me marrëveshjet e mira që do të bëjnë. Kjo nuk është më dhe jo më pak se dashuria e botës.

Një proverb me një rresht drejton pikën në shtëpi. Këta njerëz janë në kishë dhe sigurisht që secili e di mirë që duhet të bënte. Pse të mos këshilloheni me Zotin dhe ta pyesni atë që duhet të bëhet me paratë? Ndoshta ata nuk e bëjnë këtë nga frika se Zoti do t'u kërkonte atyre ta ndajnë atë me të tjerët. Ata nuk e bëjnë atë mirë, kështu që ata mëkatojnë. Nuk ka asnjë vjedhje ose imoralitet apo ndonjë krim tjetër që i ngjyros duart. Ata janë thjesht biznesmenë të ndershëm, por mëkatojnë po aq shumë sa nuk arrijnë të bëjnë të mirën që mundën sikur të kishin bërë vepra të liga. Në të dy rastet mësimi i Zotit po injorohet

5, 1-6 **Testim nga të pasurit**

Jakob tani kthehet te të pasurit jashtë kishës. Këta njerëz jo vetëm që nuk po e provojnë provën e pasurisë, por ato janë gjithashtu burimi i disa presioneve mbi kishën pasi përfitojnë nga të krishterët e varfër, qoftë sepse janë të varfër ose sepse janë të krishterë, ose të dy. Për ta Jakob nuk ka një apel; ai ka dënim. Si profetët e DhV, ai shpall dënimin e tyre.

Nëse i krishteri duhet të jetojë në gëzim të parashikuar, duke u gëzuar pavarësisht nga testimi për shkak të shpërblimit që po vjen (1, 2), të pasurit duhet të jetojnë në vajtime të parashikuara, sepse gjykimi i tyre është po aq i sigurt sa shpërblimi është për të krishterët. Jakob shikon pasurinë e tyre nga perspektiva e së ardhmes dhe i sheh dyqanet e tyre të mëdha të pasurive të kalbura ose të gërryera. Nëse ai do të shkruante sot, ai mund të ketë shtuar diçka për inflacionin.

Ai thjesht po zbaton fjalët e Jezuit për Mt. 6,19: pasuria botërore është në të mirë të përkohshme.

Por nëse nuk është vetëm se ata nuk do ta kenë pasurinë e tyre përjetësinë. 'Korrozioni' i pasurisë së tyre është dëshmi se ata nuk kishin nevojë për të. Do të hajë mishin tuaj si zjarr në të, si njeriu i pasur në shëmbëlltyrën e Jezusit në Lk. 16, 19-31, ata do të hidhen në zjarrin e xhehenemit për shkak të mosrespektimit të Perëndisë dhe ndarjes. Ata kanë ruajtur pasuri për 'një ditë me shi', por këto janë ditët e fundit. Fundi i epokës erdhi tek Jezusi. Tani është

shpallur aktgjykimi i formës së prerë. Isshtë koha që ta vendosim thesarin në parajsë, jo ta ruajmë në tokë.

Larg dhënies, këta njerëz kanë bërë edhe më keq në faktin se ata nuk kanë paguar punëtorët që kanë korrur fushat e tyre. Mund të jetë që ata donin të prisnin derisa çmimet e grurit të rriteshin ose të mos mendonin se punëtorët kishin bërë një punë mjaft të mirë. DhV thotë se punëtorët duhet të paguhen çdo mbrëmje (Lev. 19,13; Dt 24, 14-15), por edhe në punëdhënësit e DhV gjetën mënyra për të shmangur këtë rregull (Qe. 22,13; Mal. 3, 5). Kjo sigurisht që po bëhej sipas ligjit të vendit, kështu që asnjë gjykatës njerëzor nuk do t'i dëgjonte ankesat e punëtorëve. Punëtorët, megjithatë, iu drejtuan parajsës dhe gjykatësi qiellor dëgjoi thirrjen e tyre. Termi Zot i Plotfuqishëm u kujton lexuesve të Is. 5, 9 dhe veprimin që Zoti ndërmori kundër të pasurve atje. Zoti nuk dëgjon dhe pastaj nuk bën asgjë; ai dëgjon dhe vepron me një fuqi të jashtëzakonshme.

Duke u rikthyer te tema e Lk. 16, 19-31, Jakob komenton për luksin e të pasurve. Për ta, çdo ditë ishte si një ditë therjeje (ose festash), sepse në vendet pa frigorifer njeri ha një mish të freskët, sa herë që është vrarë një kafshë, pasi pjesa tjetër do të duhet të thahet ose të kripet për tu ruajtur. Nën foto është implikimi i errët i Xhejms që "dita e therjes" është dita e tyre e therjes, dita e Zotit për të masakruar armiqtë e tij (Is. 30,33; 34, 5-8)

Përsëri Jakob bën një koment përfundimtar. Këta të pasur kanë dënuar dhe vrarë njerëz të pafajshëm (ose të drejtët). Ai nuk po flet për vrasje të mirëfilltë, sepse

termi grek i përkthyer 'i dënuar' tregon që gjykatat janë të përfshira. Ai as nuk do të thotë se të drejtët u ekzekutuan. Ai ndoshta është duke menduar për padi në të cilat të pasurit u morën pagat ose tokën e të varfërve. Mbetur pa burime të mjaftueshme, të krishterët e varfër uritur ose, të dobësuar nga ushqimi i dobët, vdiqën nga sëmundjet. Jakovi theksoi se të varfërit nuk po kundërshtonin të pasurit. Nuk kishte asnjë shkak për këtë veprim nga të pasurit. Një interpretim tjetër, dhe ndoshta më i mirë, është "dhe a nuk ju kundërvihen?" Këta viktime të shtypësve të pasur mund të jenë të vdekur, por si shpirtrat e dëshmorëve në Zbulesa 6,10, ata tani janë në prani të Zotit duke bërë thirrje për drejtësi. Ajo drejtësi nuk do të vonohet shumë.

5, 7-20 **Përfundim**

Trupi i letrës është përfunduar dhe Jakob është gati të përfundojë. Një letër greke normalisht kishte disa pjesë të ndryshme në përfundimin e saj. Së pari, do të kishte një përmbledhje. Pastaj erdhi një betim, një dëshirë për shëndet dhe një thënie pse letra ishte shkruar. Të gjitha këto paraqiten në këtë përfundim, megjithëse në një formë të krishteruar.

5, 7-11 **Përmbledhje për qëndrueshmërinë e pacientit**

Të krishterët po shtypen nga të pasurit. Farë duhet të bëjnë? Ata mund të veprojnë në emër të Zotit dhe të sjellin drejtësinë e tij me forcë armësh nëse është e nevojshme, por Jakobi tashmë ka thënë që zemërimi

njerëzor nuk prodhon drejtësinë e Zotit (1,20). Në vend të kësaj, të krishterët duhet të jenë të durueshëm ose 'të durojnë' me durim derisa të kthehet Krishti. Kjo është e njëjta virtyt që quhet 'këmbëngulje' në 1, 2-3. Le të piquet kjo virtyt në ju, është ajo që po thotë Jakob. Fermerët, natyrisht, duhet ta kenë këtë virtyt. Në Izrael ata prisnin shirat e vjeshtës para mbjelljes dhe më pas u desh të prisnin dhe të shpresonin që shiu i pranverës të vinte dhe të vinte grurin në pjekuri para korrjes.

Pritja e krishterë nuk është duke pritur për diçka, por për dikë. Dy herë Xhejms përmend ardhjen e Zotit dhe një herë thotë se grindja po qëndron te dera. DhR i referohet shpesh kthimit të Krishtit si "të afërt" (Rreshti 13,12; Hebr. 10,25; 1 Pjet 4, 7). Ndërsa shumica e shkrimtarëve me siguri prisnin që kjo të ndodhte brenda jetës së tyre, është një tension që është gjithnjë "në ajër", sepse askush nuk e di se kur do të jetë, në shekullin e dytë apo të ardhshëm (Mk. 13,32).

Tema e gjuhës zgjidhet përsëri dhe përmbledhet. Është e vërtetë është se ata nuk duhet të grumbullohen kundër njëri-tjetrit. Nëse e bëjnë këtë, duke injoruar udhëzimet në 4, 11-12, ata do të marrin atë që japin (2,13). Referimi i Krishtit si mashtrim është një paralajmërim ogurzi, veçanërisht nëse ai është duke qëndruar në derë.

Profetët që folën në emër të Zotit, gjegjësisht profetët DhV, gjithashtu vuajtën në duart e të pasurve dhe të fuqishmëve. Megjithatë, mbretërit si Ahabi dhe Manasi janë harruar ose fyer, ndërsa profetë si Elia dhe Isaia janë nderuar në tokë (dhe akoma më shumë në parajsë;

krh. Mt 5, 11-12). Kishte në rastin e profetëve diçka që ia vlente të duronte. Shembulli i Jobit, jo një profet, por një njeri i drejtë, i është kushtuar kësaj. Në tregimin DhV puna nuk është shumë e duruar, sepse ai ankohet shumë, por në tregimet çifute që qarkullonin në kohën e Jakobit, puna përfaqësohet si një shembull i përsosur i durimit të pacientit. Në fakt, një nga këto histori Testamenti i mjegullës, përdor këmbënguljen si temë për të gjithë librin.

Lexuesit e Jakob do ta kishin njohur historinë.

Theështja është se Zoti nuk i ka harruar të krishterët që po shkruajnë Jakovi. Ai citon Pss. 103, 8 ose 111, 4, duke vërejtur dhembshurinë dhe mëshirën e Zotit. Zoti nuk po mundohet ta bëjë jetën e vështirë për besimtarët e tij, por përkundrazi po tregon mëshirën e tij për t'i ndihmuar ata të krijojnë karakter dhe të vendosin investimet e tyre në parajsë, ku ata do të zgjasin përgjithmonë.

5,12 **Betimet**

Përmbledhja është përfunduar. Në një letër greke tani do të priste një betim që vërteton se ajo që ishte thënë në letër ishte e vërtetë. Përkundrazi, Jakob citon Jezusin (Mt 5, 33-37) dhe argumenton se të krishterët nuk duhet të bëjnë betime. Nuk është se betimi është në vetvete i gabuar, por që e ndan fjalimin në dy nivele. Disa deklaratat janë betuar dhe kështu duhet të jenë të vërteta, ndërsa të tjera janë thjesht fjalim normal dhe mund të mos jenë të tilla. Jezusi tha që njerëzit do të gjykohen për çdo fjalë (Mt 12,36). Të gjitha fjalët duhet

të jenë të vërteta. Gjithçka është të jesh i hapur dhe i sinqertë. Meqenëse Zoti i dëgjon të gjitha fjalët, duhet të jetë për të krishterin sikur të gjitha deklaratat të ishin një betim para Zotit.

5.13-18 **Lutja për shëndet**

Tema tjetër në përfundimin e një letre greke ishte normalisht që të dëshirojnë, nga perënditë, që marrësit të ishin në gjendje të mirë shëndetësore. Jakob bën diçka më të mirë. Ai i kujton të krishterët për dispozitat që Zoti ka dhënë për shërimin e tyre. Ky nuk është mësim i ri për lexuesit e tij, por një kujtesë e praktikës standarde të krishterë.

Si të gjithë mësuesit e krishterë, Jakobi e ndan të keqen që një person mund të përjetojë në dy kategori. E para përfshin termin “vuaj” dhe nënkupton ato përvoja të pakëndshme që vijnë nga jashtë, ose vështirësitë e përjetuara në përhapjen e ungjillit ose persekutimin nga njerëzit e këqij. Këto janë ato që Jakob ka diskutuar nën titullin e “provave” ose “provave” dhe ka përfunduar në 5, 7-11. Ata që vuajnë në këtë mënyrë duhet të lutën, jo domosdoshmërisht për çlirim, por për aftësinë për të duruar me durim. Ata që kanë një jetë të mirë duhet të lutën gjithashtu, por lutja e tyre duhet të jetë këngë lavdërimi. Kjo lë grupin e dytë të njerëzve që përjetojnë të keqen, të sëmurët.

Të sëmurët do të thërrasin pleqtë e kishës. Kur një person është aq i sëmurë sa nuk mund të shkojë në kishë, ata dëshirojnë që njerëzit me besimin më të madh në kishë të vijnë dhe të lutën. Normalisht, kur sëmundja

nuk është e madhe, rregulli është 'lutuni për njëri-tjetrin'. Pleqtë do të veprojnë ashtu si dishepujt në Mk. 6,13 i cili duhet ta ketë mësuar atë nga Jezusi dhe ta vajosë të sëmurin me vaj ndërsa lutet, kështu që lutja e tyre jo vetëm që dëgjohet, por ndihet fizikisht. Fakti i rëndësishëm është se lutja i bëhet Zotit dhe vajosja bëhet në emër të Zotit. Theshtë Zoti, jo fuqia e lutjes ose vaji, i cili do ta ringjallë. Dhe kjo është pikërisht si Jakobi premtan se Zoti do t'i përgjigjet lutjes së ofruar me besim. Kjo nuk është një lutje "shpresë kështu" ose "mbase", por një lutje që tregon besim të sigurt se Zoti do të shërojë sepse pleqtë më parë e kanë dëgjuar Zotin dhe kanë marrë këtë besim në zemrat e tyre. Isshtë afër dhuratës së besimit të Palit në 1 Kor. 12, 9. Lutje të tilla kërkojnë kohë; ato nuk janë një ritual i shpejtë apo rutinë.

Jakob diskuton lidhjen që ndonjëherë ekziston midis sëmundjes dhe mëkatit. E gjithë sëmundja nuk ka të bëjë me mëkatin (Qn. 9, 3), por mëkati mund të shkaktojë sëmundje (1 Kor. 11,30). Nëse përfshihet mëkati, atëherë kjo rrënjë duhet të trajtohet para se të kaloni në frutin e rrënjës, vetë sëmundjen. Jakob siguron lexuesit e tij se mëkatet e tilla do të falen. Zoti nuk do të heqë falje për të zgjatur sëmundjen. Në fakt, Jakob argumenton se do të ishte më mirë të kujdesesh për mëkatin para se të shkaktonte sëmundje të rëndë. Rrëfeni mëkatet tuaja për njëri-tjetrin. Asnjë plak nuk është i nevojshëm për këtë pasi çdo besimtar është prift. Ekziston vlerë për të rrëfyer mëkatin me zë të lartë dhe për të marrë nga një besimtar tjetër sigurinë se është falur.

Mund të jetë që një lexues i letrës të thotë: 'Kjo është mirë për pleqtë, por unë jam thjesht një i krishterë i zakonshëm. Si mund të lutem për shërimin e kujtdo? Si mund t'i dëgjoj rrëfimet e tyre?' Megjithatë, si besimtarë jemi të drejtë, kështu që lutjet tona janë të fuqishme dhe efektive. Elia, vëren Jakovi, ishte gjithashtu një njeri i zakonshëm, por, si besimtarët këtu, ai kishte një Zot të jashtëzakonshëm që dëgjonte dhe i përgjigjej lutjes. Elia ishte një figurë e rëndësishme, jo vetëm në DhV, por edhe në legjendat hebraike. Në ato legjenda ai shoqërohet shpesh me lutje. Kjo është arsyeja pse edhe pse lutja për shi nuk përmendet në mënyrë të qartë në 1 Mbr. 17: 1 ose 18, 16-46, Jakobi, së bashku me hebrejtë e ditës së tij, supozon se ishte i përfshirë.

5, 19-20 **Deklaratë e qëllimit**

Jakob mbyllet duke deklaruar saktësisht pse e ka shkruar këtë letër. Parimi që ai shprehet është ai që po ndjek. Disa nga lexuesit e tij me të vërtetë ishin endur nga e vërteta, siç kemi parë nga problemet në kishë. Kjo frazë përdoret për largime serioze nga besimi (krh. Is. 9,16), jo një rast i gabuar në mëkat. Nëse i ndodh një besimtari, dikush duhet t'i kthejë ata, ashtu siç mendohet të bëjnë 'shpirtëror' në Gal. 6, 1. Në vend se dënimit, rivendosja është qëllimi. Dhe kjo është ajo që Jakob shpreson se do të ndodhë.

Një restaurim i tillë ka një rezultat të mrekullueshëm. Nuk është vetëm që një mëkatar të kthehet nga gabimi i rrugës së tij dhe kështu ka më pak mëkat në botë, por që personi gjithashtu shpëtohet nga vdekja, domethënë

vdekja e përrjetshme (1 Gjn. 5, 16-17; Jude 22-23), megjithëse vdekja fizike mund, natyrisht, gjithashtu të rezultojë (Veprat 5, 1-11). Një numër mëkatesh janë mbuluar. Fu. 10,12, cituar në 1 Pjt 4, 8, thotë se 'dashuria mbulon të gjitha gabimet' ose 'dashuria mbulon një numër mëkatesh'. Me 'mbulim' këta autorë me sa duket do të thotë "shlyerje për", pasi që një imazh i shpeshtë i DhV është ai i gjakut të një mëkati që ofron "mbulon". E kundërta e dashurisë është urrejtja e cila përhapet thashethemet dhe nxit grindjet. Për Jakovin dashuria vepron përmes sjelljes së personit sa më butë të jetë e mundur përsëri në pendim. Kjo pendim do të pranohet nga Zoti, i cili do t'i falë mëkatet. Atëherë personi i falur mund të vazhdojë në rrugën e duhur, duke u gëzuar në provat e tyre, sepse ata e dinë që shpërblimi i tyre po vjen.